

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 391/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., D., zastúpenej advokátom JUDr. M. S., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 29/04-42 z 31. mája 2006 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 9/08 zo 16. marca 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2008 doručená sťažnosť J. G., D. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 S 29/04-42 z 31. mája 2006 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 9/08 zo 16. marca 2008.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa bola účastníčkou konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 2 S 29/04 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. k. 2004/zk/1/1/162 z 30. júla 2004. Krajský súd uznesením č. k. 2 S 29/04-42 z 31. mája 2006 konanie o žalobe sťažovateľky zastavil. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie. Najvyšší súd ako odvolací súd uznesením sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007 odvolanie sťažovateľky odmietol ako podané oneskorene. Proti uzneseniu najvyššieho súdu podala sťažovateľka dovolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Sdo 9/08 zo 16. marca 2008 konanie o dovolaní zastavil.

V sťažnosti sťažovateľka okrem iného uviedla: *«Naším odvolaním sa zaoberal Najvyšší súd, ktorý uznesením č. 5 SžoKS 1122/2006 (správne má byť sp. zn. 5 SžoKS 112/06; pozn.) odvolanie žalobkyne odmietol z procesných dôvodov, a to s tým, že odvolanie žalobkyne bolo podané oneskorene, lebo údajne nebola dodržaná 15 dňová lehota na podanie odvolania.*

Voči tomuto uzneseniu, ktoré neakceptovalo skutočný skutkový a právny stav, sme podali dovolanie zo dňa 28. 11. 2007, ktorým sme sa domáhali zrušenia nesprávneho a nespravodlivého stanoviska Najvyššieho súdu SR...

Svoju sťažnosť opierame o nasledujúci skutkový a z neho prameniacci právny stav:

Advokát žalobkyne v tejto veci bol splnomocnený na celé súdne konanie, a nie iba na jednotlivý úkon. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave bolo doručované dňa 26. 6. 2006. Adresát zásielky v čase doručovania nebol zastihnutý. Náhradné doručovanie sa malo podľa poštového poriadku uskutočniť nasledujúci deň t. j. 27. 6. 2006. Potom teda fikcia doručenia sa upína na deň 30. 6. 2006.

Odvolanie malo byť podané do 15 dní od fikcie doručenia t. j. do 15. júla 2006. Dňa 15. júla 2006 bola sobota, z hľadiska zákonnej úpravy počítania lehôt v súdnom konaní odvolanie bolo podané včas, ak bolo podané v najbližšom pracovnom dni. Tak sa aj

skutočne stalo, lebo odvolanie bolo podané v nasledujúci pracovný deň - v pondelok dňa 17. júla 2006...

Na prípadné doručovanie uznesenia priamo žalobkyni by sa nemalo prihliadať, lebo podľa ust. § 40 ods. 1 o. s. p., „ak má účastník zástupcu pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi“.

V oboch možných prípadoch doručovania:

- *ak uvedené uznesenie Krajského súdu v Bratislave žalobkyni priamo nebolo doručované, rovnako aj v prípade*
- *ako bolo doručované so zreteľom na ust. § 49 ods. 1 o. s. p. je napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu č. k. 5 SžoKS 112/2006 zo dňa 31. 2007 (správne má byť č. k. 5 SžoKS 112/06 zo dňa 31. mája 2007; pozn.) potvrdené dovolacím uznesením NS SR v nesúlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky a takéto rozhodovanie odporuje právu občana na spravodlivý a nestranný súdny proces.»*

Na základe uvedeného sťažovateľka tvrdí, že bolo porušené jej „... právo na spravodlivú súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky“.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 29/04-42 zo dňa 31. 05. 2006 v spojitosti s uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 5 SžoKS 112/2006 zo dňa 11. 05. 2007 (správne má byť 31. mája 2007; pozn.) a uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Sdo 9/2008 zo dňa 16. 03. 2008 nie sú v súlade s Ústavou a právnym poriadkom Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05).

Obsah a spôsob formulovania návrhu na rozhodnutie ústavného súdu (petitu) v sťažnosti je nejednoznačný a vzbudzuje pochybnosti najmä v otázke, či sťažovateľka napáda aj označené uznesenia najvyššieho súdu („... *uznesenie Krajského súdu v Bratislave... v spojitosti s uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 5 SžoKS 112/2006... a uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 1 Sdo 9/2008...*“) a z akého dôvodu.

Ústavný súd sa s týmto nedostatkom sťažnosti vysporiadal tak, že vychádzajúc z celého obsahu podania posúdil sťažnosť sťažovateľky tak, že jej predmetom je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 2 S 29/04-42 z 31. mája 2006, uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 9/08 zo 16. marca 2008.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

1. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie označených práv uznesením krajského súdu č. k. 2 S 29/04-42 z 31. mája 2006 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde zistil, že sťažnosť bola podaná oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd posudzoval z hľadiska včasnosti podania sťažnosti obidve napadnuté uznesenia spoločne, pretože rozhodnutie krajského súdu ako súdu prvostupňového nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň ako rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh zistil, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky ako oneskorene podané, sťažovateľka prevzala 30. októbra 2007 a týmto dňom bolo právoplatne

skončené konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré začalo na návrh sťažovateľky na prvostupňovom krajskom súde.

Sťažnosť sťažovateľky bola odovzdaná na poštovú prepravu 4. augusta 2008 a ústavnému súdu bola doručená 6. augusta 2008. Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť bola podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a to pokiaľ ide o obidve napadnuté uznesenia. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy pôsobí ako ústavný príkaz voči každej osobe, aby rešpektovala postupnosť ochrany jej práv, a teda aby predtým, ako sa obráti so svojou sťažnosťou na ústavný súd, požiadala o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (podobne IV. ÚS 128/04).

V danom prípade mala sťažovateľka právo podať proti namietanému uzneseniu krajského súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší súd. Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľka toto svoje právo aj využila. Táto skutočnosť je dôvodom na to, aby ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

2. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 9/08 zo 16. marca 2008, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde zistil, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1 Sdo 9/08 zo 16. marca 2008, ktorým konanie o dovolaní sťažovateľky zastavil, okrem iného uviedol: „Podľa § 246c Občianskeho

súdneho poriadku vety tretej proti rozhodnutiu Najvyššieho Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný. Opravným prostriedkom je aj dovolanie. Neprípustnosť dovolania je prekážkou ďalšieho konania v tejto veci pred najvyšším súdom a preto súd podľa § 104 ods. 1 vety prvej konanie o dovolaní zastavil. Nedostatok právomoci súdu konať o podanom dovolaní nie je možné odstrániť.“

Podľa opakovanej judikatúry ústavného súdu pri uplatňovaní svojej právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Opierajúc sa o konštantnú judikatúru ústavný súd konštatoval, že právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil zastavenie konania o dovolaní sťažovateľky, je ústavne akceptovateľný. Najvyšší súd jasne, jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností zdôvodnil, prečo konanie o dovolaní sťažovateľky proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 SžoKS 112/06 z 31. mája 2007 zastavil, a to poukázaním na § 246c a § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú, čo bolo dôvodom na odmietnutie tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že z jeho stabilného názoru prezentovaného v početných rozhodnutiach vyplýva, že všeobecný súd (v danom prípade najvyšší súd ako dovolací súd) nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi

predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (napr. I. ÚS 167/03, IV. ÚS 36/04, I. ÚS 117/05).

V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako celok. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami, ktoré v nej sťažovateľka nastolila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2008